

1/735 numaralı Jandarma kanunu lâiyhası ve Millî Müdafaa Dahiliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Şube 1
Sayı 6/1981

7 - VI - 1930

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Dahiliye Veâletince tanzim ve teklif olunup İcra Vekilleri Heyetinin 7-VI-930 tarihli içtimasında Büyük Meclise arzı kabul olunan (Jandarma kanunu) lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim kılınmıştır

Muktazasının ifasına müsaade buyrulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Jandarmanın vazai ve teşkilâtı esasiyesile ciheti merbutiyeti hakkındaki 13 teşrinievvel 333 tarihli kararnamenin 14 üncü maddesi; maaş ve muhassasata teaallûk edenlerden başka jandarma hakkındaki umum kanunları ve 15 mart 335 tarihli kararnamenin dahi 333 tarihli kararnamenin bir kısım ahkâmını ilga eylemiştir.

Bu sebepledir ki; hali hazırda jandarmanın kanunî ve hukukî vaziyeti ve vazaifile teşkilâtı esasiyesi 333 tarihli kararnamenin feshedilmemiş maddelerine ve 335 senesinden sonra müteferrik bir surette istihsal edilmiş hususî kanunlara ve bundan maada jandarmaya da teşmil olunan bir kısım ordu kanunlarına müstenit bulunmaktadır ki bunların umumî ihtiyaçlara tekabül edememesi hasebile bir çok mesai ve ikdama rağmen jandarmanın terakki ve tekâmülü esbabı husule gelememektedir.

Binaenaleyh; memlekette emniyeti amme gibi en büyük ve mukaddes varlığı korumağa ve Cümhuriyet Kanunlarının icrayi ahkâmını temine memur olan jandarmanın derli toplu bir kanuna bağlanması islâh ve tanzim için esas ve gaye teşkil edeceği cihetle takdim kılınan kanun lâiyhasını bu ihtiyaç doğurmuştur. Ve her maddesinin esbabı mucibesi de zirde sırasile arz olunmuştur:

1 — Evvelemirde jandarmanın göreceği işleri tayin etmek lâzımgeldiğinden kanunun birinci maddesinde bu keyfiyet tasrih edilmiş ve bu vazifeler de ancak müsellâh bir kuvvete çevrilebileceği gibi bundan başka jandarma bir seferberlik vukuunda bir kısım kuvvete harbe iştirâk edeceğinden silâhının ordu silâhının aynı olması ve şahsiyetinde hem askerlik, hem de emnû inzibat vazifelerini birleştiren bu teşekküle askerî merasimde bir hakkı tekaddüm verilmesi lâzımgelmıştır. (Madde 1)

2 — Jandarma efrat menbainın en mühim kısmı kur'a efradı bulunuyor ve bunlar mükellefiyetleri devresini jandarmada bitirerek ordunun seferberliğinde ordu kıt'alarının boşluklarını doldurmak üzere terhis olunurlar. Binaenaleyh; jandarmanın askerî talimü terbiyesi

görmesi şarttır. Askerî talimü terbiye ise Büyük Erkânı Harbiyenin programlarına tabi olmasından jandarma da bu hususta makamı müşarünileyhaya, silâh tedarik ve kabulü bir çok fennî tecrübelerle bağlı bulunacağına, fen ve ihtisas teşkilleri ise Millî Müdafaa Vekâletinde bulunmasına mebni silâh ve mühimmatın ita ve ikmali keyfiyetile seferber Ordu emrine geçecek jandarma aksamının hazardan tesbiti ve bunlara ait seferî teçhizatla Ordu emrine girdikten sonra muhassasat, iâşe, ilbas keyfiyetleri ve masarifatı sairesi vekâleti müşarünileyhaya ait olduğundan bu hususlardadan Millî Müdafaa Vekâletine merburiyeti esası muvafık görülmüştür.

Memleket bahilindeki emniyet ve asayıştan Dahiliye Vekili mes'ul olmasına binaen vesaiti icrayenin de âmiri mutlakı Dahiliye Vekilinin olması pek tabiidir . Bu cihetle jandarmamın emniyet ve asayiş hizmetleri itibarile ve bu emniyet kuvvetinin devlet kanunlarının ahkâmının icrasını temindeki vazifelerinde vekâleti müşarünileyhaya merbut olduğu gibi yokada arzolunan Büyük Erkânı Harbiye ile Millî Müdafaa Vekâletini alakadar kılan hususlardan maada diğer bilumum muamelelerde de merbutiyeti ve mercii Dahiliye Vekâleti kabul edilmiştir. (Madde 2)

3 — Jandarmaya verilecek seferî vazifeler tenevyyu ve hususiyeti hasebile kanun lâyhâsında ayrı ayrı zikredilmeyerek alakadar vekâletlerle Büyük Erkânı Harbiye arasında tesbit edilecek bir talimatnameye bırakılmıştır. (Madde 3)

4 — Silâhlı bir kuvvetin şiddetli bir zapturapt ve intizam altında tutulması lüzumuna ve jandarma efradının esas menbaı efradı mükellefe olup bunlarında terhislerinde ordunun aksamı ihtiyatıyesine dahil bulunmalarına mebni ordu zapturaptile mütevakıf bir surette hareket olunması icap ettiğinden zapturapt keyfiyeti mühimmesinde ve hususî kanunlarla gösterilmemiş işlerinden dahi askerî kanun ve nizamnameler hükümlerine ittiba eylemei mecburidir. (Madde 4)

5 — Karakollar halinde memleketin her tarafına dağılmış ve kemiyet itibarile bir kolordu kuvvetine yakın bulunmuş olan Jandarma kuruluşlarının gerek hizada , gerekse seferde heyeti umumiyesinin idaresi uhtesine verilecek zatın sıfat vesalâhiyetinin dahi Kolordu kumandanı derecesinde bulunması bir lüzumu askerî ve inzibatî icabıdır . Ve derecei kifaye ve liyakatte yetişmiş ulunacak zevatın iktidarı askerî ve ilmisi üzerinde ise ancak usulü mahsusası dairesinde Millî Müdafaa Vekâleti beyanı mütalea edebileceğinden Umum Jandarma kumandanının intihabında makamı müşarünileyhimanın mütalealarının alınması faideyi mucip olacaktır. Ancak; dahilî asayiş mes'uliyeti Dahiliye Vekâletinin uhtesinde bulunmasından ve jandarmamın vazaifi - Talim ve terbiyei askeriye - ordu vazaifinden tamamen ayrı ve hususî bir mahiyette olduğu cihetle umum kumandanı ve muavini ile Erkânı Harbiye Reisinin ve şube müdürlerinin Dahiliye Vekâletince binbaşı ile daha küçük derecedekilerinin de Umum Jandarma kumandanı tarafından inha edilmeleri tahtı vücuttadır. Binaenaleyh; kanunun 5, 6, 7, 8 maddeleri bu esaslara göre tanzim kılınmıştır.

6 — Ciheti merbutiyet ve sureti istihdamı Dahiliye Vekâletine tevdi edilen bu asayiş kuvvetinin vilâyata tevzi ve taksimi keyfiyeti asayışı memleketin mes'ulü mutlakı olan Dahiliye Vekâletince aidiyeti emri bedihidir. Maahaza esasatı askeriye muhafaza edilmek istenildiğinden jandarma kuruluşlarının mülkî teşkilâta ittiba etmesi ve kuvvetin Dahiliye Vekâletince tesbit ve vilâyata tevzii esas kabul edilmiş ve yine asayiş icabatı muvakkat zaman için toplu kuvvetler teşkili ve toplu kuvvetlerin ilga veya tadili kakkı da Dahiliye Vekâletine raci bırakılmıştır. Ancak; ordunun seferberlik tertibatına bir su'î tesir yapmaması için toplu kıt'alar teşkil veya ilgasında Büyük Erkânı Harbiyenin mütaleasının alınarak tatbiki muvafık görülmüştür. (Madde 9)

7 — Az çok her işle alâkası olup memleketin her tarafına dağılmış olan jandarma teşkilâtının en çok teftiş ve mürakabeye tabi tutulması ve müfettişlerin Vekâleti temsil edebilecek yüksek evsafı haiz, her makamla temas etmek kudret vekabiliyette olmaları lâzımdır. Binaenaleyh esaslı tetkikat ve teftişler için adedi az, rütbe ve kifayeti yüksek müfettişler kullanılması düşünülmüştürki, bu sayede müfettişler liva rütbesine kadar çıkabilecek ve jandarma zabitlerinin bir derece daha tefeyyüzleri de temin edilmiş olacaktır (Madde 10).

8 — İnzibat kuvvetlerinde ruh ve esas zabitanıdır. Cümhuriyet kanunlarının değıştiği bir zamanda kanunların icrayı ahkâmını temin edecek efradı yetiştirecek, temini asayışte muvaffak

olacak, askerî talimü terbiyeyi efradında takviye edebilecek kudret ve kuvvette zabıtana ihtiyaç vardır. Bu hususlar dikkati nazara alınarak jandarma zabıtlığına esaslı menba olarak Mekteti Harbiyeden çıkacak mülâzımlar kabul edilmiştir. Ordunun muvazzaf muharip sınıfından münhalata Dahiliye vekâletinin talebi nisbetinde muvakkaten verilecek mülâzım ve yüzbaşılar ve toplu kitalara munhasır daha büyük rütbeliler ancak arzu ederlerse jandarmaya müddeti muayyene zarfında nakledebileceklerdir. Ve hali hazır jandarma zabıtlarından seraiti lâzimeyi haiz olanların mektebi harbiyeye ikmalî tahşile sevkedilenleri ve terfilerde kıdem ve ehliyetle beraber askerî ve meslekî ilme ehliyet verilmesi ve ordudaki hem nasıplılarla beraber olmaları keyfiyeti tesbit edilmiş olduğu gibi orduda irtibatları baki kalarak istihdam olunacak zabıtların jandarmada bulunduğu müddetçe jandarma oniforması taşıması meşrut tutulmuş bulunuyor. (madde 11, 12, 23, 24, 25, 26)

9 — Jandarma zabıtlarının mevki değiştirmeleri çok büyük masrafları mucip olduğu gibi zaptırdapt ahengi de mahsus bir tarzda ihlâl eylediğinden ciddi bir mecburiyet olmadıkça zabıtanın yerlerinden oynatılmaması esbabının temini derpiş edilmiş ve mevki tebdili muayyen halâta hasredilmiş ve behemehal Dahiliye Vekilinin tensibi şart kılınmıştır. (Madde 13)

10 — Jandarmaya tevdi kılınan vazâifin ehemmiyet ve tenevvüü nazarı dikkate alınarak işbu kuvveti tedvir edecek heyeti zabıtanın mesleklerinde sahibi vukuf ve ihtisas olanlarından fazla bir harp zabıtları derecesinde ordu talimü terbiyesi ve rütbesine ait harp malûmatı kendisinden istenildiğinden beden ve zihnen çok ve yorucu müşkülâta uğratacak ve bunları iktihama gayret edecek bu zabıtan heyetinden bilhassa bilfiil kıt'a üzerinde bulunanların yalnız bölük ve takım kumandanlarına şehri bir miktar paranın masarifi zaruriye namı altında verilmesi çok lüzumlu görülmektedir. Bu keyfiyet ordu zabıtanından kıymettar uzuvların jandarma meslekine gönüllü olarak talip olmalarına ve dolayısıyla mesleğin tealisine ve tekâmülüne müessir olabilir. (Madde 14)

11 — Vilâyetler idaresi kanunu ile vali, kaymakam ve nahiye müdürleri mıntakaları asayişinden mes'ul tutulduğundan bu mıntakalara memur edilecek jandarmaların da emniyet ve asayişin muhafazası, kavanin ve nizamâtı devletin icrayı ahkâmını temine müteallik vazifelerinden dolayı o mıntakanın en büyük mülkiye memurunun emri altında bulunmaları tabiidir.

Aynı zamanda her mıntaka jandarma kumandanı da maiyetlerinin talimüterbiye ve inzibat ve idarelerinden kendilerine teslim olunan esliha ve mühimmat ve demirbaş eşya ile mıntakasının jandarmaya müteallik vezaifi umumiyesinden âmirlerine karşı mes'ul tutulmaktadır.

Askerî talimüterbiye, esliha, mühimmat keyfiyetlerinden Büyük Erkâm Harbiye Reisliğine ve Millî Müdafaa Vekâletine olan merbutiyet bu aksam üzerinde makamâtı müşarünileyhaya bir hakkı teftiş bahşedeceğinden yalnız bu keyfiyetler üzerinde alay ve daha büyük kumandanlıklar tarafından jandarma cüz'ü tamları üzerinde teftişat icrası esası muvafık görülür. Fakat bunun da hiç bir zaman tedahülü intaç etmemesi ve jandarmanın vazaifi umumiyesine hâlel gelmemesi ve bilhassa bir mahaldeki jandarma kumandanı rütbe ve kıdem itibarile mıntakasındaki alay kumandanına mütekaddim bir derecede ise onun üzerindeki teftişin ancak daha yukarı askerî makamlardan yapılması için « kolordu kumandanlığından verilecek program » mucibince kaydı maddeye konulmuştur. (Madde 14)

12 — Jandarma zabıtanı uhdesinde adli zabıta memurluğu olmasından Cümhuriyet Müddeiumumisinin bulunmadığı mahallerde hadisata hemen vazı yet ile ifayı vazifeye şitap edeceği ve yine her hangi bir mücrim, bir maznun peşinde dolaşacağı ve emrindeki karakolları sık sık teftiş edecekleri cihetle umumiyetle atlı kabul edilmişlerdir ve bu günkü fiat yüksekliği bir zabıt rükûbuna elverişli hayvan mübayaasına imkân vermemekte olmasından hayvanatın Hükümetçe tedarikile maliyeti fiatı üzerinden zabıtana mal edecek bedelini mukassatan üç senede istirdat eylemesi ve tarafı Devletten beslenmesi icap etmektedir. (Madde 15)

13 — Jandarmanın askerî suçlarından dolayı mercii muhakemelerinin askerî ve Dahiliye Vekâletine merbutiyetlefi dolayısıyla vazifei mülkiyelerinden dolayı memurin kanununa tevfikân adli zabıta âmir ve memurluğundan dolayı ise yeni ceza usulleri muhakemesi kanununa tevfikân adliye mahkemelerinde rüyeti icap eylediğinden madde olsuretle tesbit olunmuştur. (Madde 17)

14 — Jandarma kuvvetini sureti umumiyede emniyet ve asayiş vazifelerine ve silâhlı kuvvete arzı ihtiyaç eden işlere hasrederek esas vazifesini geri bırakacak talî işlerden kortarmak için bu madde tesbit olunmuştur. (Madde 18)

15 — Jandarma efradı askerî ve meslekî ilk talimü terbiyeyi mekteplerde altı aylık bir devrede gördükten sonra vazifeye sevkedilmekte olmasından ve bu talimü terbiye de ancak jandarma nizamnamesinin bir kısmile umuru adliye meslekî talimü terbiye olup aksami saire ki - ekseriyettir - ordu talimü terbiyesinin aynı olmasından bu mekteplerin müdür ve heyeti talimiyesini teşkil edecek zabitanın ordu ile irtibatları baki kalmak üzere ve fakat jandarma kadrolarını tazyik etmemek jandarma zabitanının terfilerine mani olmamak üzere jandarmanın talebi nisbetinde ordudan verilmesi ancak; meslekî talimü tedrisin meslek zabitanı tarafından yapılması esası kabul edilmiş ve madde olsuretle tesbit olunmuştur.(Madde 21)

16 — Kanun lâyihasının on ikinci maddesile kabul edilen ordu kıt'alarında staj keyfiyeti yeni bir esas olmasından bu seneye kadar tatbik edilmiş ve terfiat senede bir defaya munhasır bulunduğu bu müddet de pek yakınlaşmış, binaen aleyh staj için ordu kıt'alarına zabitan gönderilmesi mümkün bulunmamış olmasından jandarma zabitanının terfilerinin bu senede sabıkı misillü ifaya mecburiyet görülmüştür. Ve yine 14 üncü madde ile tesbit olunan masarifi zaruriye jandarma bütçesinin içinden çıkacağından 930 malî senesi bütçesi de Büyük Millet Meclisince kabul ve mevkii meriyete konulmuş olmasından bu madde hükmünün de 1930 malî senesinde tatbiki mümkün değildir . Binaen aleyh kanun lâyihasındaki 27 madde hükmünün 1 haziran 931 senesinden muteber olması icap eyleyeceği ve maddenin olsuretle tesbit kılındığı arzile esbabı mucibe lâyihası tanzim kılınmıştır efendim. 7-VI-930

Dahiliye Vekili Umum Jandarma K. V.

Miralay

Ş. Kaya

M. Nazmi

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar № 104

Esas № 1/735

7 - VI - 1930

Yüksek Reisliğe

Dahiliye Vekâletince tanzim ve teklif olunup İcra Vekilleri Heyetince kabul ve Başvekâleti Celileden Meclisi Âliye takdim ve encümenimize havale buyrulmuş olan jandarma kanun lâyihası ve esbabı mucibesı Dahiliye Vekili Beyefendinin huzurile müzakere ve tekik olundu.

Mezkûr lâyihai kanuniye muvafık görülerek kabul ve bermucibi havale Dahiliye Encümine tevdi edilmek üzere takdim kılındı.

M. M. E. Rs.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
namına Kâzım	A. Samih	Halit	B. Sıtkı	Recep	M. Kâzım	Hasan Cemil

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Da. Encümeni
Karar № 41
Esas № 737

8 - V - 1930

Yüksek Reisliğe

Müdafaai Milliye Encümenince tetkikatı hitam bulduktan sonra Encümenimize havale buyrulmuş Jandarma kanunu lâyihası encümenimizde mütalea ve tetkik olundu.

Birinci madde — Aynen kabul edilmiştir.

İkinci maddenin birinci fıkrasındaki « hizmet ve vazife » ibaresi (vazife ve hizmet) şeklinde ve keza aynı fıkradaki « Dahiliye Vekili » ibaresi (Dahiliye Vekâleti) şeklinde tadil olunmuştur.

Üçüncü madde — Aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü maddedeki işler tabirinden maksat jandarmanın vazîfi olmayıp bundan hususî zatiyeleri murat edildiğinden iltibasa mahal kalmamak üzere « zaat işlerinde » denilmiştir.

Beşinci maddenin birinci fıkrasından jandarmanın hazarda da aksamı mahsusası olduğu gibi bir mana çıkmasına mahal kalmamak üzere maddenin başındaki (hazarda) tabirinden sonra (umum jandarmanın) ibaresi ilâve edilmiştir.

Altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

Yedinci madde mevzubahs olan şube müdürlerinin umumî değil ancak vazifeleri itibarile bazılarının lüzum halinde ordu erkâmı harp sınıfından alınması muvafık görülerek bu madde ona göre tadil edilmiştir.

Sekizinci madde aynen kabul olunmuştur.

Dokuzuncu madde — Toplu kuvvetlerin kısmen veya tamamen ilğasile sabit kuvvetlere ilâvesi ve sabit kuvvetlerden toplu kuvvetler teşkili halinde Büyük Erkâm Harbiye Reisliğinin mütaleası alınmasından maksat Dahiliye Vekâletince yapılacak bu tedbirden makamı müşâ-rünileyhe malûmat vermekten ibaret olduğu için maddenin sonundaki, (Büyük Erkâm Harbiye Reisliğinin mütaleası alınır) ibaresi (Büyük Erkâm Harbiye Reisliğine malûmat verilir) şeklinde tadil olunmuştur.

Onuncu madde aynen kabul olunmuştur.

On birinci maddenin (ve birde) ibaresinden sonra (23 üncü madde mucibince) ibaresi ilâve olunmuştur.

On ikinci maddesinin birinci fıkrasındaki (üzere) tabirinden sonra (bir sicil müddeti kadar) ibaresi ilâve olunmuştur.

Bu maddede mevzubahs olan ordu kıtaatındaki stajın her zabitin mensup olduğu sınıfı dahilinde yapmaları nazarı dikkate alınmasının tasrihi Erzincan Meb'usu Abdülhak Bey tarafından teklif edilmiş isede esasen staj görececek zabıtlere orduca yetişmiş buldukları sınıflarda staj gördürülmesi mutad ve müteamil olduğundan maddede bunun tasrihine lüzum görülmemiştir.

On üçüncü madde aynen kabul olunmuştur.

On dördüncü maddenin sonuna (ancak taltif veya tecziyeleri kendi jandarma âmirleri vasıtasile yapılır) İbaresini ilâve edilmiştir.

On beş ve on altıncı maddeler aynen kabul edilmiştir.

Jandarma zabıt ve memurlarile efradının suçlarına ait ahkâmı ihtiva eden on yedinci maddenin daha şumullü ve vazih olmasını temin için bu madde lâyihadaki teklif esasatı dairesinde encümenimizce başkaca tesbit olunmuştur.

On sekizinci maddenin başındaki (kanun ve nizamnamelerin) ibaresinden sonra (ve bunlara müstenit salâhiyettar makamlardan verilen emirlerin) ibaresi ilâve olunmuştur.

19, 20, 21 inci maddeler aynen kabul olunmuştur.

22 inci maddede mevzubahs olan seyyar jandarma kıtaatının kumandan ve zabitanının Dahiliye Vekâletinden talep edildiği taktirde talep nisbetinde ordudan verilmesi esası istihdaf

olduğundan madde ona göre tadil edilmiştir.

23, 24, 25, 26 ıncı maddeler aynen kabul olunmuştur.

Lâyhada mevcut bir meddei muvakkatenin asıl maddeler sırasına alınması daha muvafık görüldüğünden mezkûr, maddei muvakkate 27 inci madde olmak üzere kanunı metnine alınmış ve müteakip maddelerin numaraları ona göre tashih olunmuştur.

Yirmi sekizinci maddenin başına (jandarmanın adli vazaiinde ceza usulleri muhakemesi kanunundaki ahkâm mahfuz kalmak üzere) ibaresi ilâve olunmuştur.

29, 30 uncu maddeler aynen kabul edilmekle Yüksek Reislige takdim olundu.

Da.	En. Rs. Na.	Rs. V.	Bu. M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza
	<i>Hilmi</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Halit</i>	<i>Halit</i>	<i>Esat</i>	<i>Talat</i>	<i>Baha Tali</i>
	Âza	Âza	Âza				
	<i>Hacim</i>	<i>Vasif</i>	<i>Rifat</i>				

Bütçe Encümeni mükerrer mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeui

M. № 159

Esas № 1/735

10-VI-1930

Yüksek Reislige

Jandarma kanun lâyihası Millî Müdafaa ve Dahiliye Encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize tevdi edilmekle Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Encümenimizce lâyihanın yalnız bütçeye tesir ika edecek hükümleri ihtiva eden 2,11,15,16 17 ve 19 uncu maddeleri tetkik olunarak neticede tatbiki istenilen malî maddelerden bir kısmı her sene bütçesile tayin edilecek mahiyette bulunmasına ve diğer kısmı da bütçe ile tahmil oluna bilmesine binaen lâyiha esas itibarile kabul edilmiştir.

Dahiliye Encümenince terfia ait hükümlerin 1 haziran 1931 tarihinden muteber olmasına dair olan 27 inci maddesine 15 inci maddede zikredilen Jandarma zabıtları hayvanlarına ait hükümlerin ilâvesi icra edilen başlıca tadildir. Diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Mütacelen müzakere edilmek üzere Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Bütçe E. Rs.	R. V.	M. M.	Aydın		
Istanbul	Bursa	G. Antep	Mühendis	Burdur	Kütahya
<i>Fuat</i>	<i>Muhlis</i>	<i>Remzi</i>	<i>Mitat</i>	<i>Vahit</i>	<i>Niyazi Asım</i>
Isparta		Konya	Erzurum		
<i>Mükerrem</i>		<i>K. Hüsnü</i>	<i>H. Aziz</i>		

Hükûmetin teklifi

Jandarma kanun lâiyhası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti jandarması umumî emniyet ve asayişini korumağa, kanun ve nizamlar hükümlerinin icrasını temine ve bunlara müstenit hükümet emirlerini ifaya memur müsellâh ve askerî bir inzibat kuvvetidir. Muayene ve resmigeçitlerde ordu kıtaatına tekaddüm eder, silâhı ordu silâhının aynıdır.

MADDE 2 — Jandarmanın hizmet ve vazife itibarile mercii Dahiliye vekilidir. Askerî talimü terbiye hususunda Büyük Erkân Harbiye Reisliğine, silâh ve mühimmatile seferberlik ve seferde ordu emrine intikal edeceklerin maaş, iâşe ve ilbas ve techizatı ve bilûmum masarifatı hususlarında ordudakinin aynı olmak üzere Millî Müdafaa Vekâletine, emniyet ve asayiş işleriyle diğer bütün muamelelerde Dahiliye Vekâletine merbuttur.

MADDE 3 — Seferde ordu emrine geçecek aksam ve bunların seferî vazifeleri ve yine bunların yerine jandarmanın sureti ikmal ve takviyesi seferberlik kanunu mucibince seferberlik talimatnamesinde gösterilir.

MADDE 4 — Jandarma zaptı raptında ve hususî kanunlarla gösterilmemiş işlerinde askerî kanun ve nizamnamelere tabidir.

MADDE 5 — Hazarda ve seferde jandarma olarak ifayı vazife edecek aksamın idare ve kumandası kolordu kumandanı sıfat ve salâhiyetinde bulunan umum jandarma kumandanına aittir.

MADDE 6 — Umum jandarma kumandanı usulü veçhile Millî Müdafaa Vekâletinin muvafakati alınmak şartile Dahiliye Vekilinin intihap ve inhası ve Reiscümhurun tasdikile tayin olunur.

Umum jandarma kumandanı muavini Dahiliye vekilinin inhası ve Reiscümhurun tasdikile tayin olunur.

MADDE 7 — Umum Jandarma Kumandanlığı Erkân Harbiye Reisi orduya irtibatı baki kalmak üzere ordudan alınır, şube müdürleri ordudan alındığı takdirde ordu ile irtibatı baki kalır.

Dahiliye Encümeninin tadili

Jandarma kanun lâiyhası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti jandarması umumî emniyet ve asayişini korumağa, kanun ve nizamlar hükümlerinin icrasını temine ve bunlara müstenit Hükümet emirlerini ifaya memur müsellâh ve askerî bir inzibat kuvvetidir. Muayene ve resmigeçitlerde ordu kıtaatına tekaddüm eder. Silâhı ordu silâhının aynıdır.

MADDE 2 — Jandarmanın vazife ve hizmet itibarile mercii Dahiliye Vekâletidir. Askerî talimü terbiye hususunda Büyük erkân Harbiye Reisliğine, silâh ve mühimmatile, seferberlik ve seferde ordu emrine intikal edeceklerin maaş, iâşe ve ilbas ve techizatı ve bilûmum masarifatı hususlarında ordudakinin aynı olmak üzere Millî Müdafaa Vekâletine, emniyet ve asayiş işleriyle diğer bütün muamelelerde Dahiliye Vekâletine merbuttur.

MADDE 3 — Seferde ordu emrine geçecek aksam ve bunların seferî vazifeleri ve yine bunların yerine jandarmanın sureti ikmal ve takviyesi seferberlik kanunu mucibince seferberlik talimatnamesinde gösterilir.

MADDE 4 — Jandarma zapturaptında ve hususî kanunlarla gösterilmemiş zat işlerinde askerî kanun ve nizamnamelere tabidir.

MADDE 5 — Hazarda umum jandarmanın ve seferde jandarma olarak ifayı vazife edecek aksamın idare ve kumandası kolordu kumandanı sıfat ve salâhiyetinde bulunan umum jandarma kumandanına aittir.

MADDE 6 — Umum jandarma kumandanı usulü veçhile Millî Müdafaa Vekâletinin muvafakati alınmak şartile Dahiliye Vekilinin intihap ve inhası ve Reiscümhurun tasdikile tayin olunur.

Umum jandarma kumandanı muavini Dahiliye Vekilinin inhası ve Reiscümhurun tasdikile tayin olunur.

MADDE 7 — Umum Jandarma Kumandanlığı Erkân Harbiye Reisi orduya irtibatı baki kalmak üzere ordudan alınır. Her hangi bir şube müdüriyetine ordudan erkânı harp zabiti alındığı takdirde ordu ile irtibatı baki kalır.

MADDE 8 — Binbaşından yukarı rütbeliler ve muadilleri Dahiliye Vekilinin inhası ve Reisi-cümhurun tasdikile, binbaşı ve binbaşından küçük rütbeliler ve muadilleri Umum Jandarma Kumandanının inhası ve Dahiliye Vekilinin tasdikile tayin olunur.

MADDE 9 — Jandarma kuruluşları mülkî teşkilâta tabidir. Kadrolarının tertip ve tevzii Dahiliye Vekâletince yapılır. İcabında seyyar ve sabit olarak toplu kıt'alar da teşkil olunur. Toplu kuvvetlerin kısmen veya tamamen ilgasile sabit kuvvetlere ilâvesi ve sabit kuvvetlerden toplu kuvvetler teşkili halinde Büyük Erkâm Harbiye Reisliğinin mütaleası alınır.

MADDE 10 — Jandarma teftiş mntakaları Dahiliye Vekâletince tesbit olunur ve bu mntakalara liva ve miralay rütbesinde müfettişler tayin edilir.

MADDE 11 — Jandarma zabitleri, her sene mektep masrafları jandarma bütçesinden Millî Müdafaa bütçesine nakledilmek şartile Mektebi Harbiyeden neşet edenlerden ve bir de ordunun muvazzaf muharip sınıfı yüzbaşı ve birinci mülâzımlarından verilir. Her sene bu ihtiyaç Dahiliye Vekâletince tesbit ve Millî Müdafaa Vekâletince ordu ve jandarma ihtiyacı mütevaziyen nazarı itibara alınarak temin olunur.

MADDE 12 — Jandarma zabitan ve memurlarının meratip silsilesi ve terfileri orduda olduğu gibidir, ve her rütbe sahibi ordu kıt'alarında maaşlarını jandarma bütçesinden almak üzere ordu zabitan ve memurları gibi kıt'a stajını yapar. Ordudan alacağı sicillerle jandarmada tutulmakta olan siciller karşılaştırılıp her ikisi muvafık olanlar ordudaki hemnasıplılarıyla birlikte Dahiliye Vekâletince tanzim edilecek terfi defteri mucibince münhalâta terfi ederler. Mektebi Harbiye de ikmali tahsil etmemiş ve fakat Mektebi Harbiyeye girmek şeraitini haiz bulunmuş olanların kıt'a stajlarından evvel Mektebi Harbiyeye sevkedilip ikmali tahsil etmeleri şarttır.

MADDE 13 — Jandarma zabıt ve memurları devlet kanunlarında tebdile mesağ gösterilen ahvalden maada ancak terfi sıhhi esbap

MADDE 8 — Binbaşından yukarı rütbeliler ve muadilleri Dahiliye Vekilinin inhası ve Reisi-cümhurun tasdikile, binbaşı ve binbaşından küçük rütbeliler ve muadilleri Umum Jandarma Kumandanının inhası ve Dahiliye Vekilinin tasdikile tayin olunur.

MADDE 9 — Jandarma kuruluşları mülkî teşkilâta tabidir. Kadrolarının tertip ve tevzii Dahiliye Vekâletince yapılır. İcabında seyyar ve sabit olarak toplu kıt'alar da teşkil olunur. Toplu kuvvetlerin kısmen veya tamamen ilgasile sabit kuvvetlere ilâvesi ve sabit kuvvetlerden toplu kuvvetler teşkili halinde Büyük Erkâm Harbiye Reisliğine malûmat verilir.

MADDE 10 — Jandarma teftiş mntakaları Dahiliye Vekâletince tesbit olunur ve bu mntakalara liva ve miralay rütbesinde müfettişler tayin edilir.

MADDE 11 — Jandarma zabitleri her sene mektep masrafları jandarma bütçesinden Millî Müdafaa bütçesine nakledilmek şartile mektebi harbiyeden neşet edenlerden ve bir de 23 üncü madde mucibince ordunun muvazzaf muharip sınıfı yüzbaşı ve birinci mülâzımlarından verilir. Her sene bu ihtiyaç Dahiliye Vekâletince tesbit ve Millî Müdafaa Vekâletince ordu ve jandarma ihtiyacı mütevaziyen nazarı itibare alınarak temin olunur.

MADDE 12 — Jandarma zabitan ve memurlarının meratip silsilesi ve terfileri orduda olduğu gibidir ve her rütbe sahibi ordu kıt'alarında maaşlarını jandarma bütçesinden almak üzere bir sicil müddeti kadar ordu zabitan ve memurları gibi kıt'a stajını yapar. Ordudan alacağı sicillerle jandarmada tutulmakta olan siciller karşılaştırılıp her ikisi muvafık olanlar ordudaki hemnasıplılarıyla birlikte Dahiliye Vekâletince tanzim edilecek terfi defteri mucibince münhalâta terfi ederler. Mektebi harbiyede ikmali tahsil etmemiş ve fakat mektebi harbiyeye girmek şeraitini haiz bulunmuş olanların kıt'a stajlarından evvel mektebi harbiyeye sevkedilip ikmali tahsil etmeleri şarttır.

MADDE 13 — Jandarma zabıt ve memurları Devlet kanunlarında tebdile mesağ gösterilen ahvalden maada ancak terfi, sıhhi esbap, kadro

kadro ve asayiş sebepleriyle mevkileri Dahiliye Vekâletince tebdil olunabilir.

MADDE 14 — Jandarma zabitleri emniyet ve asayışı muhafaza, kavanin ve nizamâtı devletin icrayı ahkâmını temine müteallik vazifelerinden dolayı mahallin en büyük mülkiye memurunun emri altındadır. Jandarma zabitleri maiyetlerinin idaresinden, inzibat ve talimü-terbiyeleriyle esliha ve teçhizat ve vezaifi umumiyelerinden kendi Jandarma mafevklerine karşı mes'uldür. Talimü terbiye, esliha ve teçhizat keyfiyetlerinden dolayı Kolordu kumandanlarının vezecekleri program mucibince mıntakalarında buldukları alay ve daha mafevk askerî kıt'a kumandanlarının teftişlerine de tabidirler.

MADDE 15 — Jandarma zabitleri umumiyetle atlıdır. Hayvanları Devletçe tedarik olunur ve maliyet bedelleri zabitanın üç sene zarfında taksitle istirdat edilir ve Devletçe beslenir.

MADDE 16 — Jandarma nefer, onbaşı, sınıf ve gedikli küçük zabitlerinin menbaları, kaydı kabul, hizmet müddetleri, terfileri ile maaş, tahsisat ve iâşe usulleri hususî kanunlarına göredir.

MADDE 17 — Jandarma zabıt ve memurlarıyla efradının askerî suçlarından dolayı muhakemeleri kavanin ve nizamâtı mahsusasına tevfiikan askerî mahkemelerinde, Mülki ve Adli vazifelerinden mütevellit suçlarından dolayı muhakemeleri de kanunlarına tevfiikan usulü mahsusaları dairesinde ait olduğu mahkemelerde görülür.

MADDE 18 — Kanun ve nizamnamelerin mükellef tutmadığı hiç bir iş jandarmadan istenemez ve jandarma hiç bir suretle esas vazifesi haricinde kullanılamaz.

ve asayiş sebepleriyle mevkileri Dahiliye Vekâletince tebdil olunabilir.

MADDE 14 — Jandarma zabitleri emniyet ve asayışı muhafaza, kavanin ve nizamâtı Devletin icrayı ahkâmını temine müteallik vazifelerinden dolayı mahallin en büyük mülkiye memurunun emri altındadır. Jandarma zabitleri maiyetlerinin idaresinden, inzibat ve talimü terbiyeleriyle esliha ve teçhizat ve vezaifi umumiyelerini kendi jandarma mafevklerine karşı mes'uldür. Talimü terbiye, esliha ve teçhizat keyfiyetlerinden dolayı kolordu kumandanlarının verecekleri program mucibince mıntakalarında buldukları alay ve daha mafevk askerî kıt'a kumandanlarının teftişlerine de tebidirler. Ancak taltif veya teziyeleri kendi jandarma âmirleri vasıtasile yapılır.

MADDE 15 — Hükümetin teklifi veçhile aynen

MADDE 16 — Hükümetin teklifi veçhile aynen

MADDE 17 — Jandarma zabıt ve memurlarıyla gedikli küçük zabıt ve efradı askerî ceza kanununda yazılı suçlardan askerî muhakeme usulü kanununa tevfiikan askerî mahkemelerde muhakeme olunurlar. Şükadarki bunların muhakemesinde bir jandarma zabiti âza olarak bulunur.

Askerî ceza kanununun 171 inci maddesine merbut cetvelde disiplin âmirleri için gösterilen ceza vermek salâhiyetini jandarma zabıt, küçük zabıt ve onbaşıları da hizdir. Mülki ve adli vaziaif ve hizmetten mütehaddis suçlar usulü mahsusaları dairesinde kavanini mahsusasına tabidir.

Jandarmanın mülki vazifelerine temas eden ve disiplin cezasını müstelzim olan hareketlerine valiler muttali oldukta bu hareketlerini vilâyet jandarma kumandanlığına bildirirler. Jandarma kumandanı bu gibiler hakkında askerî disiplin cezalarını salâhiyeti dairesinde tatbik eder ve valiyeye malûmat verir.

MADDE 18 — Kanun ve nizamnamelerin ve bunlara müstenit salâhiyettar makamlardan verilen emirlerin mükellef tutmadığı hiç bir iş jandarmadan istenemez ve jandarma hiç bir suretle esas vazifesi haricinde kullanılamaz.

MADDE 19 — Toplu kıt'alar efradını bineklerle mekkare ve koşum hayvanları tarafı Hükümetten ve sabit kıt'alar süvari efradının hayvanları kendilerince temin olunur. Her iki surette tedarik olunacak hayvanların işçeleri Devlete aittir.

MADDE 20 — Jandarmanın nakliye, muhabere, mefruşat, tenvir ve teshin ve vesaiti ve kırtasiyesi, efradın melbusatı, efrat ve hayvanatın teçhizatı ve sair masarifatı umumiyetle Devletçe verilir.

MADDE 21 — Yeni efrat mekteplerinin müdür ve heyeti talimiyelerini teşkil edecek zabitan ordu ile irtibatları baki kalmak üzere jandarmanın talebi nisbetinde ordudan verilir. Meslekî tedrisatta bulunacaklar jandarma zabitanı meyanından intihap olunurlar.

MADDE 22 — Seyyar jandarma kıtaatının kumandan ve zabitanı da ordu ile irtibatları baki kalmak üzere ordudan verilebilir.

MADDE 23 — Ordudan verilen zabitanın iki ilâ üç sene zarfında arzu edenler Umum Jandarma Kumandanlığının muvafakatı ile jandarmaya tamamen nakledilerek ordudan irtibatları kat edilir. Bu müddet zarfında jandarmaya geçmemiş olanlar orduya iltihak ettirilir.

MADDE 24 — Ordu zabitanından ordu ile irtibatı baki kalmak üzere jandarmada istihdam edilenlerin terfileri ordu dahilinde yapılır. Jandarmada müstahdem oldukları müddet zarfında hizmetlerine ve tavru hareketlerine dair jandarmadan verilecek mütemmim sicil ordunca muamelatı zatiyelerinde nazarı dikkata alınır.

MADDE 25 — Orduya irtibatı baki kalmak üzere jandarmada müstahdem bulunan zabitan jandarma üniforması taşır.

MADDE 26 — İşbu kanunun teşkilât ve vezaif ve hususatı sairesi nizamname ve talimatnameler ile tesbit olunur.

MADDE 27 — İşbu kanunun terfie ait hükümleri 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir.

MADDE 28 — 9 kânunusani 1319 tarihli jandarma nizamnamesile 28 kânunusani 1327 tarihli jandarma kanunu muvakkati, 13 teşrini

MADDE 19 — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

MADDE 20 — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

MADDE 21 — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

MADDE 22 — Seyyar jandarma kıtaatının kumandan ve zabitanı da Dahiliye Vekâletinden talep edildiği takdirde talep nisbetinde ordu ile irtibatları baki kalmak üzere ordudan verilebilirler.

MADDE 23 — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

MADDE 24 — Ordu zabitanından ordu ile irtibatı baki kalmak üzere jandarmada istihdam edilenlerin terfileri ordu dahilinde yapılır; jandarmada müstahdem oldukları müddet zarfında hizmetlerine ve tavru hareketlerine dair jandarmadan verilecek mütemmim sicil ordunca muamelatı zatiyelerinde nazarı dikkate alınır.

MADDE 25 — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26 — İşbu kanunun teşkilât ve vazaif ve hususatı sairesi nizamname ve talimatnameler ile tesbit olunur.

MADDE 27 — İşbu kanunun terfie ait hükümleri 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir.

MADDE 28 — Jandarmanın adli vazifelerinde ceza usulleri muhakemesi kanunundaki ahkâm baki kalmak üzere 9 kânunusani 319 tarihli jan-

evvel 1333 tarihli jandarmanın vezaif ve teşkilâtı esasiyesile ciheti merbutiyeti hakkındaki kararname ile 15 mayıs 1335 tarihli jandarmanın Dahiliye Nazaretine raptı hakkındaki kararname ve diğer kanun ve nizamnamelerin işbu kanuna mugayir olan ahkâmı mülğadır.

MADDE 29 — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 30 — Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri memurdur 7-VI-1930

Bş. V. Ad. V. M. M. V.

İsmet M. Esat M. Abdülhalik

Bey içtimada

bulunmadı

Da. V. Ha. V. Ma. V.

Ş. Kaya Dr. T. Rüştü Ş. Saracoğlu

Mf. V. Na. V. İk. V. S. İ. M. V.

Cemal Hüsnü Recep Şakir Dr. Refik

darma nizamnamesile 28 kânunusani 327 tarihli jandarma kanunu muvakkati, 13 teşrinievvel 333 tarihli jandarmanın vezaif ve teşkilâtı esasiyesile ciheti merbutiyeti hakkındaki kararname ile 15 mayıs 335 tarihli kararname ve diğer kanun ve nizamnamelerin işbu kanuna mugayir olan ahkâmı mülğadır.

MADDE 29 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADE 30 — Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri memurdur.